

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 9. Telefon száma 51-66.

HERTESEKET ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEK FELVÉSZ A KIADÓHIVATAL PÁRISBAN FÜGGNÖKSÉGÜNKÉL: John F. Jones & Co. 21 bis, Fash, Montmartre...

EGYETÉRTÉS

Csávoleszky Lajos tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz főszerkesztő.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 9. Telefon száma 55-88.

Magyarország csillaga.

Az olaszok, mikor százados vágyaik a megvalósulás útjára tereltek egy nagy király, egy nagy miniszter és nagy népre...

Az olasz nép annyira hitt Olaszthon csillagában, hogy a közhínek hódolva, az olasz hadsereg csákoira és kalpagjára rájelöltették...

Babonás hit, mely a népben gyökereszt hitnek erejével és áldásával bír: a ki hisz és remél, a könnyebben küzd és szenved.

Ha aggódó szemmel vizsgáljuk a láthatárt, egy pont ragadja meg figyelmünket: egy pont köti le ott, a hol a felhők hasadnak!

Midőn harmincz év előtt az önkény kifáradva meddő küzdelemben, alkujabbot nyújtott a nemzet felé...

A történelem lassu léptekkel halad az emberi élet rövidségéhez mérten: s a gyarló ember hamar kétérdők, hamar kétségbe esik...

Elhatározottak papírson, törvénybe íktatták, hogy a monarchia ezentúl két részből fog állni...

Megállapították, hogy a két államban alkotmányos élet lesz; de a helyzet mestereséges lévén, az alkotmányos élet mestereséges és nem természetes irányokat öltött...

Az, hogy nálunk mi történt? mindenki

tudja: létre jött egy párt uralma, mely harmadik év óta tart s a melynek kebelében jönnek-mennek a miniszterek, de bukásuk vagy hatalomra jutásuk nem jelez irányváltást...

A soha nem változó párt egységuralma, pártzarnokságot idézett elő; erőszakoskodást, önzést, önhiúsítást és mind azt, a mit az isten nija ki szokott mutalni az emberi társadalom viszonyai közt...

A szabadság, mely ott is honos, mint nálunk, bizonyos mérvben 1867 óta, meghozta gyümölcsét.

A történelmi multu, állami létkre viszaemlékező nemzetek ébredezni kezdtek; és ébredésük egy hatott, mint az a folyton eső vízsepp a kőre, arra a kőre, mely nem más, mint az osztrák állam rosszul összeragasztott mozaik köve.

Bekövetkezett az idő, mikor kérdésessé lett már Ausztriában, hogy az erőszakkal összetapasztott nemzetek megférnek-e egymással egybeforrasztva?

Be kezd bizonyítani, hogy nem férnek meg; sem a birodalmi ülésen, sem a tanácstermekben, sem az utcákon, sem a gyűléseken, sem a németek, és a cseh és a németek.

Bár nem szabad e szomszédaink ügyeibe bele avatkoznunk, mert kerülünk kell az okot arra, hogy ők beavatkozzanak a mi ügyeinkbe, mint a hogy századokig tették, — még is van junknak saját érdekeinket keresni és fellélni a bonyodalomban.

Ha Ausztriában a németek követeléseinek enged a kormány és nemcsak fentartja Ausztria államilag német jellegét, de megtadja a csehnek nyelvük használatára irányuló mérsékelt követeléseiket...

Mind a két fél felháborodásában kifele, az állam határain túlra tekint; most a németek lévén alul, és énekelik a nagy németországi szabadságszavakat, és ok lobogtatják a nagy német császárság diadalmas zászeit.

Ily körülmények közt lehetetlennek látszik jelenleg az osztrák alkotmányosság funkcionálása; s ez esetben a magyar törvények szerint lehetetlen lesz, a legvilágosabb törvényszerűségeket, az osztrák állammal oly szoros jellegű szer-

ződéseket kömi, mint például a vám- és kereskedelmi szerződés; és a personal unio kérdése természetesen nyomul előtérbe, minden rázkódtatás nélkül.

Beigazol tehát a régi latin mondás igazsága, hogy a te király az én hasznom; mely mondás az emberbarátok elszomorító módon igazul be mindinkább, a magánviszonyokban is, a mint a polgárosodás halad.

Vajon igaz-e az, hogy e mondás első része: „a te király” csakugyan az Ausztriába belegyurt nemzetek kára-e, vagy pedig csak egy fentarthatatlan rendszer kára? Sokat lehetne vitatkozni e kérdés felett; én hiszem és reményem, hogy csak a sárgafekete rendszer kára.

De a felett nem lehet vitatkozni, hogy a mi hasznunk fejlődik ki e bonyodalomból, melyek állami függetlenségünk útjáról tisztogatták a forlásokot.

Az osztrák bonyodalom képezik tehát a tiszta pontot, hazánk jövőjének láthatárán; azt a pontot, a hol a sötét felhők hasadoznak.

Itt fog fellélni meg Magyarország csillaga, melyet honfiszveink epvedve várnak!

Kossuth Ferencz.

A helyzet Ausztriában.

Badeni tervei. Javorski az osztrák jobboldal mai konferenciáján kijelentette, de ha ezt nem tette volna is, nyilvánvaló volna, hogy Badeni tanácskozik akar a parlamenti többséggel a fölött a taktika fölött, melyet a kormány és a többség az osztrák képviselőházban követnie kell...

Erdekes különben Badeniék és a csehnek gondolkodási módjára az, hogy az ügyesek Politikai szerint Badeni a famózus 14. §. véglegesét az osztrák képviselőháza egy új, szigorú házszabályt akar alkotni...

Sarudy ur csakugyan elutasított másnap és Morvai István mindenféle „felhatalmazással” maradt ott a szép asszonyval a vidéki kastélyban. És igaz volt a gazdának, a mikor titkárjának érzésére számított István egész éjjel nem aludt, hanem ott virrasztott nyitott szemmel a szobájában...

séné teljesen alkotmányos faktorok állanak egymással szemben.

Badnyfi Dezso tudomására hozta Badeninek, hogy nemcsak az ellenzék, de a saját pártjának egy kiváló része is azt a nézetet vallja, hogy csakis rendes alkotmányos viszonyok közt lehet a kiegyezési tárgyalásokat keresztülvinni és Badeni főleg ezért is törekszik magának egy parlamenti többséget biztosítani.

Ausztria nemely része müllökra menő károkat szenvedett az árvek által, Egyes vidékeken a legborzasztóbb inség uralkodik. Abban bizik most már Badeni, hogy miután a delegáció tagjainak megválasztása és a kiegyezési provizorium meghosszabbítása után fogják csak betérjeszteni az inségjavaslatot...

A nyomor és inség jalkiállításának viszonyháza az az eszköz, melyvel bekés és nyugalmas tárgyalásokra akarja kényszeríteni az osztrák ellenzék pártokat.

Az osztrák jobboldal végrehajtó-bizottságának konferenciája. Az osztrák képviselőház helyiségében ma délután a jobboldal képező pártok vezérfeleit tanácskozásra jöttek össze. Ezek a tanácskozáson a kormány egyelőre nem volt részt. Először külön-külön tanácskoztak minden párt s csak aztán jöttek össze a vezető tanácskozásra a lengyel klub helyiségében, összesen inszonnalyolcan. Az ifjú-cserek közül ott volt Engel, Pacák, Kaftan, Herold, Brzard, Janda és Stransky; közül pedig betegséggel mentette ki távollmaradását. A cseh konzervatív nagybirtokosok közül ott volt: Pállly, Sylva-Taronea, Schwarzenberg Frigyes, Zedwitz, Babstmann; a centruból Falkenhayn és Treuinfels; a lengyel klubból Javorszki, Jendrzejowicz, Rutowski, Dzieduszycki és Madeszki; a rumének klubjából Popowicz; a dészlyv klubból Barwinski, Bulat, Sustersche, Ferjanec és Gregoric; a katolikus néppártból Dpaull, Ebenhoch és Karlen. Piniski és Luginja kimentette a távollmaradását. A közös értekezlet elnöké Gaworski, a jobboldal végrehajtó bizottságának elnöke volt.

Az értekezletre a következő hivatalos kommunikációt adták ki: Javorski elnök azaz a kijelentéssel nyitja meg az ülést, hogy nemcsak a többség tagjainak óhajja, hanem a miniszterelnök kifejezett kívánsága folytán hiába össze a többség pártvezéreit és a parlamenti bizottság tagjait. Javorski hozzátette, hogy a miniszterelnököt felhatalmazást nyert annak a kijelentésére, hogy a kormány el van töltve, hogy a jövőben a többségen keresi támogatását. E kijelentés után hosszabb vita után egyhangulag ellogadták a következő indítványt:

A többségi pártok képviselői meglepődéssel veszik tudomásul, hogy a kormány elkötele magát, hogy a többségen keresi támogatását és késznek nyilatkoznak arra, hogy a többség felirati javaslatában kifejezett alapelvekhez ragaszkodva és hangsúlyozva minden többségi irakció szolidaritás eljárást, albizottságot választ, a mely a kormányval a további tárgyalásokat folytatni fogja.

Elbe a bizottsága megválasztották a cseh pártból Heroldot és Stranskyt, a lengyel klubból Javorskit és Jendrzejowiczot és a többi pártokból azok elnökeit.

Delután három órakor az albizottság újból ülést tartott, a melyen a miniszterelnök is résztvett. A jobboldal parlamenti bizottsága holnap ismét ülést tart. Az albizottság ülésében történelméről a jobboldal holnapi össziülésében fognak referálni. A tanácskozás, hír szerint, kedvező eredménnyel végződött.

Az orosz-francia szövetség történetéhez.

Néhány nap óta az összes francia lapok részleteket közölnek a francia-orosz szövetség történetéből, a melyeknek egy része már közismert, más részét másnap ők maguk csafolják meg. Még Fouché de Mondion-nak rablőhistóriáját is fel-elevenítik 1857-ből s kiadják azokat a leveleket, a melyeket akkor Koburg Klementina, a bolgár fejedelem anyja iri Lipót belga királynak s a melyeket érthetetlen, azaz nagyon is érthető módon szerettek meg Lipót király levéltárából. Ezek a levelek alkalmasak arra, hogy Németország, különösen pedig Bismarcknak Balkán-politikáját Országország szemben kompromittálják s állítják ezek a levelek bírták rá annak idején III. Sándor czár arra, hogy közelebb simuljon Franciaországhoz. Közül továbbá, hogy a katonai konvencziót, a mely Franciaország és Országország közt az első irásbeli szerződés volt, Casimir-Périer írta alá, de nem akkor, mikor köztársasági elnök volt, hanem még akkor, mikor Carnot alatt miniszter-elnök volt.

Diplomáciai-körökben egyhangu vélemény uralkodik az iránt, hogy a szövetség már fennállt az előtt, mielőtt Faure Országországba utazott s hogy a szövetség proklamálása csak azért határozottatott el, mert tagadhatatlan, hogy Franciaországban bizonyos idegesség volt tapasztalható, a mit máig el sem lehetett titkolni s mert azt hitték, hogy az „alliance” proklamálásával azt meg lehet szüntetni. Hozzájárult ehhez még az is, hogy főleg az utóbbi időben nagyon kedvezőtlenül alakult a Balkán-félszigeten Franciaország és Országország tervei.

Jules Hansen, a volt diplomata, a ki most Párisban egy diplomáciai lapot ad ki, a Franciaországban uralkodó helyzet felhámozja arra, hogy az orosz-francia szövetségről, a melynek előmunkálataiban állítólag nekí is nagy szerepet jutott, könyvet adjon ki.

A könyvben, mely „L'Alliance franco-russe” címen néhány nappal ezelőtt jelent meg Párisban Flammarion-nál, Hansen utal arra, hogy nagyon régen a törökvis egy orosz-francia szövetség után s hogy már Gambetta hangsúlyozta ezt 1881-ben Hansen előtt, azt mondván: «Ha majd erős hadseregünk lesz, akkor szövetségeseink is fogunk találni s akkor én is, én is az Országossal való szövetségre lesznék a hível. Ezt én Skobelev tábornoknak, a ki nagyon szeretik és tisztelek, már többször kifejtettem.» Gambetta, mint külügyminiszter gróf de Ghaudorvian, Franciaország perrvári nagyköveteinek azt az utasítást adta, biztosítsa azt az orosz kormányt, hogy mindent elkövet a Párisban időző nihilisták ellen, a mit az orosz kormány csak kíván. A többi követi és nagyköveti állás betöltésénél is figyelt Gambetta arra, hogy mindenféle olyan politikusi nevezetsek ki, a ki hibe az orosz-francia szövetség eszméinek.

Hansen ezután Flowrens ama törekvéseivel foglalkozik, melyeknek czéja volt, hogy a két ország közt közzeledést hozzon létre: megemlekezik a bolgár deputáció fogadtatásáról is, mely Pétervártól egy kedvező hangulattal idézett elő, hogy a czár de Laboulaye nagyköveteinek a fölött való megelégedését fejezte ki. Bismarck herceget azonban nagyon nyugtalanította a francia külpolitikában beállott változás s nemskorára ezután bekövetkezett Németországban a híres Schnabele-ügy. — 1887 május 6-án Hansen beszélgetést folytatott Grévy

ÓRSÉGEN.

Irtá: Tímár Szaniszló.

Előre kell bocsátanom, hogy Morvai István nem volt szép ember, gazdag sem volt, mert hisz a megélhetés keserü gondja készítette, hogy kelenfélé és nagyonyoni Sarudy Péter urnal magántitkár állást vállaljon. Mind a mellett megtörtént vele az a szerencsétlenség, hogy szerelmebe esett, még pedig bűnös szerelmebe, a mennyiben éppen gazdájának a felesége: a csodaszép Ida gyulasztotta lángra az érzést szívében.

Hiába szállt porbő önönmagával. Sokszor hosszú monologban magyarázta magának, hogy az élete nagy indulatok nem hozza hasonló férfiakat. Szegény embernek jobb, ha egyedül vándoroz végig az élet országán, szenvedélyeit megbabonázza, vágyait feken tartja és józan észszel keres valami életéletét, ha ugyan van az életnek valami ezéje.

Mindazonáltal nem tehetett róla, hogy valahányszor a szép asszony véletlenül elébe került, a rejtett szerelme lángja lobot vetett szemében s látható kifejezést öltött arcának színein is. Ida pedig nem lett volna szép, hiú és kaczer asszony, ha ezt csakhamar észre nem vette volna. S mi tagadná: kissé jól is esett neki.

Igy ment ez valahogy mindaddig, a míg Sarudy ur szintén észre nem vette a dolgot s homlokra fenyegető ráncba nem szédődött, ha megfigyelte, hogy titkárjának arca pirosabb lesz, a mikor a feleségét meglátta.

Hanem azért nem gondolt arra, hogy elcsappja szolgálattól a titkár. Sőt a feltékeny férjek kifürkészhetlen logikájával arra a meggyőződésre jutott, hogy ez nagyon jól van így és elhatározta, hogy titkárának szenvedélyét is hasznára fogja fordítani.

— Az a szerelme nem veszedelmes — mondogatta magában — Morvai István sokkal jelentéktelenebb ember, semlhogy féltemen kellene tőle lódt. Sokkal jelentéktelenebb a szomszéd földes ur fia, a kinek születése, rangja és mindenek fölötti férfias szépsége, régen látom, föltűnt már az asszony-nak.

Sarudy ur utra készült. Fontos ügyek készlettek, hogy néhány hétre beránduljon a fővárosba s noha ott a titkárja szépsége lett volna, elhatározta, hogy nem viszi magával, hanem itt hagyja — Órségen.

Elutazása napján behívta magához. — Elutazom Morvai ur — mondá egykedvű-

séget szemlélve — de őnt nem vihetem magammal.

— Mint parancsolja uram — felelé az, aüg tudván örömet érelni.

Sarudy az iránt közt kotorászott, aztán fölpillantott az előtte álló férfúra.

— Bizalmas közlendöm van önnel — szólt végre nyomtatékkal — hajlandó ön elvállalni egy nagyon infim megbízást?

— Azt hiszem, eddig mindent lelkiismeretesen elintéztem.

— Igaz, igaz. De most nem üzleti természetű megbízásról van szó barátom. Nagy kincsét szeretnék önre bízni, olyan kincsét, a melyet csak önhoz hasonló férfi tud megőrizni.

Morvai nem emlékezett rá, hogy valaha jobban kinezta volna a kiváncsiság, mint most.

— Rendelkezésre állók uram.

— Feltékeny vagyok Morvai ur — pattant ki végre a férj — feltékeny az örületig és tartók tőle, hogy van okom rá. Kifürkészhetlen az asszony szívé barátom s az indulatok, a melyek abban lakoznak, néha hihetetlen hullámokat vernek. A feleségem fiatal, szép és fájdalom, kaczer természetű. Veszem észre egy idő óta, hogy a fiatal Maday Simon udvarol az asszonynak és őrizni kell őt ettől a férfúról. Ön azt mondja, hogy az olyan hüség, a mely a félelemből ered, nem ér semmit? Ez csak elmélet Morvai, csak elmélet, mondom; szíve és hasznalati teória! Mit bánom én, honnan ered a hüség, csak hű maradjon. A míg itt vagyok, nem tartok semmitől, de el kell utaznom. Képzelté, hogy nagy félelem szállja meg a szívetem, ha erre az utazásra gondolok. Nos hát őnt szemléltem ki, hogy ez őrségen helyettesítsen. Ön bátor és okos férfi. Vigyázzni fog mindenre, a mi itt történik és meg fog akadályozni mindent. Nem engedő, hogy az asszony egyedül maradjon Madayval, hogy találkozzanak, vagy levelezzenek. Érti? Fel fogom hatalmazni minderre. Legrje meg, hogy vigyázzni fog.

Sarudy tudta, hogy szerelme embernek mondja ezt, a kinek szíve erre a gyanura nagyot dobban és a ki most a feltékenységgel keserü érzése szintén elborított. De úgy gondolkodott, hogy feltékeny embernél jobb őrt nem log találni. Ez vigyázzni fog — gondola — épen úgy mint magam, sőt talán még jobban. Okos gazda az alantasáinak az érzéseit is ki tudja szakmányolni.

Persze nem is sejtette, hogy a titkár elérkezett ahoz a ponthoz, a hol a földi halandó már a parton innen a pokol tornáczát találja fel és lávák csapkodását látja, éri a tűz és láng fuvalattát s nem tudja, hogy a természet rendjén miképen változasson. Mindennap látni az inadótt, szép asszonyt, közel lenni hozzá, a szerelme és düh exaltációjával figyelni arczán, szemén és homlokán minden változást s vigyázni mégis arra, hogy érzelmeit eltitkolja: mindez nagy megpróbáltatás volt. Gyötrelmeit növelte az is, hogy a szerelme elcsalásával észrevette az asszonyka haragját. Tudta, hogy a nő leleskedőnek, árulóknak tartja.

Ida nem tudta, kire gyanusodik a két férfi, csak ótnapra sejtette meg, a mikor Maday Simon csakugyan átvagolt a szomszéd birokrol és a nő a titkárkal a parkban találta. Ida látta kigyulladni a pirt Morvai arczán és észrevette, hogy a titkár hangja rezket, ha beszél; látta a fenyegető, elszánt kifejezést a férfi arczán s tisztában lévén azonnal a helyzetet, kaczeréságnak minden eszközt felhasznált, hogy Madaynak tessék és a titkár kétségbeesés. De egyszersmind elhatározta, hogy megszabadítja magát az ellen-örzéstől.

Mikor Maday eltávozott, azzal a kifejezhetlen, észbontó mosolylyal, a mely Morvait szinte leszédítette az erő magaslatáról, a melyre elért, így szólt a titkárhoz:

— Nos Morvai ur, mi eredménye van a leleskedésnek?

— Asszonyom! — mondá megemissülve Morvai — minek tart ok engem.

— Árulkodónak, fizetelt kémnek, ha tudni óhajja.

Morvai arca fájdalmasan vonaglott. Az asszony haragosan nézett rá.

— Csalogdik nagyságos asszonyom! — felelé a titkár — én így szerepe sohasem vállalkoznám.

— Meri tagadni, hogy a férjem kémszolgálatokkal bízta meg?

— Nem tagadom. — Hogy megmondjon neki mindent, a mi gyanusat vélt látni? — Azt sem tagadom. — És mégis azt állítja, hogy nem fizetelt kém? — Azt állítom igenis — tört ki a megkintott ember — mert igaz, hogy megbízást kaptam, de ne higgye, hogy el fogok árulni valamit. — Akkor nem felelné meg oly lelkiismeretesen a megbízásnak. — Akár kaptam volna megbízást, akár nem, én

vigyáznék önre. Történjék bármi, megmondom, a mi a szívetem leszámja. Igen asszonyom: ha eddig nem tudta, tudja meg, hogy a szerelme hajt erre. Örült szenvedély emészt; szerelme, imádom őnt és nem fogom tűrni, hogy valaki közelebb jusson.

— Nem fogja tűrni? — nevertet Ida. — Nem. És Maday Simonnak ne jusson észbe még egyszer ide jönni!

— Taviratolni fog a férjemnek, ugy-e? — Korantsem. Majd elvágom vele én. — On? Mi jögon?

— A szerelme jogánál fogva. Ön most kinevelt és igaza van. Alant születtem, szép sem vagyok, fizetést húzok a férjétől és alárendelt helyzetem van, de a férfi, ha szerelme, egyenrangunkat éri magát akárvélt. Ha jogom van a szerelme miatt meghalni, jogom lesz ől is.

Ida bámulva nézett a titkár fölhevült arczára. Hiába mondta az, hogy nem szép; a szerelme tüze glóriába borította az arczát, a fenyegető lángok szemében olyan hevesek voltak, hogy Ida onfetlen nézte sokáig s beszédében zenét vélt hallani, a melynek elragadó szímfónija volt. A nő haragját egyszere lejtette a szélsőség e kifejezése; érezte, hogy igazi férfi elött állt.

Két fehér liliomot tartott kezében, a melyet megelőzőleg tépett; most a liliomok szirmait kezdte tépdensni.

— Ön nem árulna el a férjemnek? — kérdé végre — és kész volna meghalni értem?

— De nem nyugodtam és nemán, asszonyom — szólt Morvai és nem tudom, honnan véve a bátorságot, megfogta Ida fehér kezét — hogy ön neje valakinek, azt valahogy csak elviseltem eddig s csak az ég tudja, milyen szenvedések árán; de ha ön mist szeret a férjén kívül és az ön ön vagyok, akkor az a férfi meg fog halni az én kezem által, hogy aztán utána induljak az örökévalóságba.

Ida nem vonta el a kezét a szenvedélyes férfúról. Az érdekes megindulások egész sorozata vonult át lelken és úgy ezerte, hogy ez erős, elszánt férfi titkos hurokat rezegetett meg a szívében. Morvai is érezte, hogy a fehér kéz reszketni kezd az óvében s látta, a mint a lecsukott szempillák alóly egy könyvesep gördül ki. A szerelme vakmerőségével közel hajolt a nőhöz, a ki másik, szabad kezével a liliomokkal eltakarta a férfi arczát.

— Ó árulkodással és leleskedéssel bízta meg őnt — mondá azután — és engedte, hogy Morvai átöljele a derekát — az olyan férfi, a ki így

kötársasági elnökkel, a ki következőleg nyilatkozott: «A mig én tartom a kezében az ügyet, addig Franciaország nem fog senkit megtámadni s nem fog soha hadat izenni. Ha Németország kénytelen, vagy brutális vadászára megtámadná Franciaországot, akkor védeni fogom magamat s nem félek. A Schnaebele-ügy megmutatta, hogy Bismarck nem telt Európába többé az, a mi akar, s hogy számolnia kell a közvéleménnyel. Saját szövetséges társai nyilatkoztak volna ellene, ha a dolgokat a végtelenségig hajlított volna. Ezen óhatatlan volt, ha idovel egy modus vivendi lehetne létrehozni szomszédunkkal s egyidejűleg le lehetne fejezteni, mert a hadügyi kiadások minden nagy államot agyonnyomnak. A mi Elzászt és Lotharingiát illeti, azokról a frankfurti szerződésben lemondunk s nem vagyunk azért felelősek, hogy azokban az országokban mi történtek, a melyeket Németország meg akart hódítani. A mi Franciaországot és Oroszországot illeti, közös érdekük van, az tudniillik, hogy a német hatalom tovább ne terjedjen. Ez Oroszországot ép annyira fenyegeti, mint Franciaországot. Ennek a két országnak tehát békésen kell egymást támogatnia.»

Gréy azt mondta, hogy az ügy akarja, mint III. Sándor császár, hogy a francia kabinetek állandóbbk maradjanak, s ez csak a kamarától függ; óhajtanánk mondta, hogy Oroszország szaporítsa Lengyelországban a csapatait, s hogy itt volna az ideje annak, hogy végre lejárja nyakáról a német bankárokat. «Nagyon meg vagyok elégedve báró Mohrenheimmel, a párisi orosz nagykövettel — mondá az én hitetlen utána tette — hogy gróf Münsterrel, a párisi német nagykövettel is.»

Megemlíti Hansen ezután, hogyan bekült ki Floquet Oroszországra, hogyan vett részt 1889-ben Oroszország párisi világtalánján; Bismarck lemondását; a kronstadti ünnepségeket s a tárgyalásokat a politikai megégyezésre. Ezeket a tárgyalásokat Giers és de Laboulaye a pétervári francia nagykövet folytatta, de élénk szemmel kísérte III. Sándor császár is. Ribot is az akkori francia külügyminiszter. Miután Ribot némi változtatást kívánt, hová Mohrenheim Cantersből Pétervárra hívatott, a hova 1891 augusztus 16-án érkezett meg s még akkor este hosszú ideig tanácskozott Giers-szel, az orosz külügyminiszterrel, két évvel utána a császár kihallgatásán fogadta a nagykövetet, jóváhagyta azokat a változtatásokat, a melyeket Ribot kívánt s néhány nap múlva már aláírta Ribot és Mohrenheim az első megállapodásokat.

A fősúlyt Hansen nagyon természetesen arra a misztérióra helyezi, a melylyel Freycinet 1891-ben Fredensborgha küldetett, hogy tudniillik katonai konvencziót hozzon létre Oroszországgal. Obolensky herceg átnyújtotta b. Sándor császárnak Hansen jegyzékét. Hansen szeptember 6-án visszatért Párisba, de az egész tél elmúlt a nélkül, hogy azon a levélváltáson kívül, mely Freycinet és Wannowsky orosz hadügyminiszter közt folyt, egyéb történt volna.

1892 február 18-án megbukott a Freycinet-kabinet, de Freycinet és Ribot az utána következő Loubet-kormányban is megtartotta a tárcáját s még három hónap múlva, mely eredménytelenül telt el, Freycinet megbizta Hansent, írjon a császárnak, a ki akkor a dán királyi pár aranylakodalmán volt. Hansen ebben a leveleiben azt a termet ajánlotta a császárnak, hogy egy magasrangú francia tiszt küldésével Oroszországra, hogy ez közvetlenül tárgyalhasson a hadügyminiszterrel s a törökai főnökkel, ha ez a császár beleegyezne. Junius 10-án jött meg a császár a beleegyezés távirat. Giers nemsokára ezután Párisba utazott, de őszel kitért a Panama-botrány, melyben Mohrenheim is megtámadottot kvalifikálhatlan modon. Develle az akkori francia külügyminiszter mindent elkövetett, hogy az a rossz benyomás, a mit ez kellett, elkerültesse, de csakis ezután vehette fel a tárgyalások megszűntét fontalt, mikor az orosz tengerészvezeték Toulonba és Párisba érkezett.

A tárgyalások Casimir Périer miniszterelnök idejében vezettek eredményre.

Budapest, szeptember 1.

Horváthy Nándor választás közt. Horváthy Nándor, a nemzeti párt elnöke, értesülésünk szerint, a napokban fel fogja keresni választót. Az a hír azonban, mintha Horváthy ez alkalommal beszámoló beszédet is mondana, nem felel meg a valóságnak.

Bismarck herceg a pápáról. A Rómában megjelenő «Tribuna» tudósítja néhány nappal ezelőtt megfogadta Bismarck herceget, a ki beszélgetés közben XIII. Leo pápáról nagyon érdekes nyilatkozatot tett. Szerinte a pápa nagy politikai érzékkel bír. A pápa tisztel minden trónt, de nagyon bízik saját művének jóságában, sőt még azt is hiszi magáról, hogy képes megoldani a szociális kérdést. Pedig a szociális kérdést, melyet egykor talán rendőri intézkedésekkel is sikerült volna meggátolni, most már katonai erővel kell elnyomni.»

VIDÉK.

* **A horvát tartománygyűlés ülése.** A tartománygyűlés mai ülésének napirendjén a felirai javaslatok fölötti zárobeszéd volt. Dr. Brestjansky Sándor a kisebbség javaslatának előadója szólt fel elsőnek és a kiegyezés elleni mozgalom erőteljesítéséről beszélt. A javaslatok eredménye ennek köszönhető, nem pedig a papság igazságának. — A delatáni ülésben dr. Tomascics előadta védelmére az 1868. évi tartománygyűlési legalitást.

* **A zentai oszta kétszázadik évfordulója.** Szeptember 11-én lesz kétszáz esztendője, hogy Savoyát Jenő, a zsenialis hadvezér Zentánál összetörte a török haderőt s fényes győzelmevel felszabadította Magyarországot a hosszú török rabság alól. Ezt az évfordulót az évben sokakla nagyobb díszszel szándékoznak megünnepeelni Zentán, mint az előző esztendőben ünnepeleik. Az Eugén-szigeten, az ún. ünnepség színhelyén, díszes tábori sátrak álltának fel, a melyek alatt a tábori misét, melyet Császka György kalocsai érsek már engedélyezett, Erdújehelyi Menyhért, Zenta unjvon megválasztott plebánosa, a kiváló történettudós celebrálja. Emlékezésként Vészi József budapesti szerkesztő mond. A szigeten lesz társas ebéd, majd délután népműve, tumbola s este a városban tanzégyváltás, melyeknek jóvédelmére a zentai gyűző emlékszóbránk javára szánták, melyet a jövő tavasszal állíttanak fel. Az ünnepségre a fővárosból is többen leutaznak s Biacsmegeye valamennyi országgyűlési képviselője is kitalásba helyezte eljvetélel.

A bistrizti hadgyakorlatok. (Az Egyetértés tudósítójának távirata.)

Bistrizt, szept. 1.

A morvaországi hadtestgyakorlatok terpe, Morvaország északnyugati részében, a Beczwa folyótól délre fekszik. Az ezen folyótól északra fekvő vidéket az Odera hegyeség tölti be, a melynek sík végülványaj egészen a Beczwaig érnek. A gyakorlóterület déli részében a holleschau—bistrizt—meseritsi vonal mentén a Fehér-Kárpátok északkeleti irányban vonul, meglehetősen meredek és erős lejtő emelkednek. A Fehér-Kárpátok és a Beczwa folyó közt elterülő, körülbelül 15 kilométer széles terület hullámos dombvidék tölti be, a mely bár a viszonylagos magasságkülönbségek nem nagyok, mégis erősen kidomborodó, közepes, jó áttekinthetőségű alakulatokat tüntet föl. Míg a Fehér-Kárpátok alakulásuknál és növényzetüknel fogva nagyobb hadesapatok mozgását és fejlődését szinte kizárják, az emellett dombvidék rendkívül kedvez a gyakorlatoknak. Az utak általában eléggé járhatók. A közép-Morva völgyét Szilvával két nagy utvonallal köti össze. Az egyik a kremier-bistrizt—meserits—frankstadt—friedlandi, a másik a prerau—lejniki—morva—fehértemplomi ut, a mely egyrészt Tulneken át Troppan felé, másrészt Neutischenein át Fridek felé folytatódik. Azonkívül még számos más országút is kocsint szeli át a gyakorlóterület. Fontosabb helyesége a gyakorlóterületnek Morva-Fehér-templom, Meseritsch, Keitsch, Drzewohostiz és Hosteni melletti Bistrizt.

A két fél csapatát tegnap foglalták el a gyakorlatok fővezetősége által kijelölt kiindulási helyeket. A zárohagykorlatokat megelőző szabad dandár, hadosztályi és hadtestgyakorlatok úgy intézettek, hogy az 1. hadtest csapatai Krakó és Olmutz vidékéire, a 2. hadtest csapatai pedig Bics vidékére közeledek a mar terelekre, melyeket a kiindulási helyeknél kellett elfoglalniuk.

Ma reggel 6 órakor vette kezdetét a harcersztró viszony, a mely a gyakorlatok befejezéséig tart. Ezen idő alatt a két egymással szemben álló fél nem közeledhetik egymással; a felderítő és biztosító szolgálat teljesen harcerszerűleg kezelik. A hadgyakorlatok egyes napján az útkezelő mindig harcersztró módon szaktják meg, mihielyt közölték a két féllel a fővezetőség által megállapított határvonalat.

A király 10 órakor vonult be harangzúgás közepette Bistrizbe, a hova az egész környék lakossága

összesereglett. A Laudon-kastély parkjában, a hol 6 főséleget szállása van, a király a hadgyakorlatok fővezetőség fogadta Krieghammer lovassági tábornok és gróf Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszterrel egyetemben. Ő fősége az összes tábornokot megzólással tüntette ki. Ezután a király a helytartót és báró Laudon kíséretében a Hosten hegyre ment, honnan a hadgyakorlatok egész terpe áttekinthető. Itt a busujáró templomba is bement ő fősége, kit a lakosság lelkes óváciakkal fogadott.

Ő fősége kíséretében gróf Hülsen-Haeseler és Nava attassé is ide érkeztek.

Bistrizt, szept. 1.

A király délután 1/2 órakor érkezett ide a Hosten-hegyre, a hol a nemzeti viseletben megjelent lakosság ezrei környezték a szeretett uralkodót, ki először időzik a vidéken.

Az udvari ebédén, a melyet a hadi sátorban tálaltak fel, a polgári egyének közül ott voltak: Báró Spens-Boaden helytartó, gróf Vetter tartományfőnök, Wacha járási-főnök, báró Laudon, a házigazda és fia és mindkét hivatalos hírlaptudósító. Ebből előtt ő fősége a parkban cserleltartott és ez alkalommal a legtöbb jelenlévő kegyes megszólalással tüntette ki. Ebből után ő fősége látogatást tett Laudon bárónál, a ki ő fősége útjéle tartamára a parkban levő kertészlakba vonult vissza. Este a parkban szereződött.

Bistrizt, szept. 1.

A legújabb rendelkezések szerint Vilmos császár szeptember 12-én érkezik Tatra, hova királyunk már szeptember 10-én megérkezik. Ugyanez időben oda érkezik királyunk ő fősége részéről még Pétervártól történt személyes meghívásra gróf Öbriteser, az orosz vezérkar főnöke is.

UJDONSAGOK.

— szept. 1.

— **Személyi hírek.** Frigyes főherceg tegnap Pozsonyhól Bécsbe érkezett. — Krieghammer hadügyminiszter tegnap Bécsből az osztrák hadgyakorlatok színhelyére Bistrizre utazott. — A szász herceg tegnap Fife hercegnő társaságában Marienbadból utazott Karlsbadba. A tronörökös egy napig időzött Karlsbadban és ezután visszatért Marienbadba. — Turkovich József miniszter-előnöki államtitkár szabadsága letételevel, visszatért a fővárosba. — Báró Büffy Dező miniszter-elnök ma este Münchenből Salzburgba utazott.

A német császár Budapestén.

Márkus József polgármester, mint a német császár fogadtatása céljából kiküldött bizottság elnöke, a következő kérelmet intézi a székes főváros lakosságához:

Kérem.

a székes főváros t. lakosságához.

II. Vilmos császár ő fősége ez évi szeptember hó 20-án Budapestre érkezett.

A székes főváros társaságának, az egész lakosság nevében, már kifejezett adva annak, hogy koronás királyunk szövetséges társát, a világharai és szövetségi viszonyban álló hatalmas német birodalom császárját bennömmel és szinte lelkesedéssel fogadja, elhaltározza, hogy ő főségeink Budapestre érkezése alkalomával azok az utvonalak, a melyeken ő fősége a királyi várakba fog vonulni, megfelelően tisztességes, és hogy az itt tartózkodásának egyik estején általános kiváltságos rendeztesse.

A megállapított program szerint ő fősége Budapestet a keleti pályaudvarban é hó 20-án, metőn, a hírlapok utján annak idején közlendő óraban megérkezve, a kerécsip-uton, az Erzsébet- és Teréz-körúton, az Andrássy-uton, a főúró-utcon, a Lánchídon és Albrecht-uton a lakosság sorai között a királyi várpalotába vonulni.

A kiváltság a még megállapítandó és ugyancsak a hírlapok utján közlendő este, valóságnál é hó 21-én (kedden) lesz.

Az ez alkalommal kiküldött bizottság, annak hitelt tudatában, hogy a magyar főváros lakossága ez ürvendetés és nagyjelentőségű legmagasabb látogatás alkalmával méltó kifejezést fog adni az örömeztetésnek, fölkeríti a székes főváros lakosságát, hogy ő fősége fogadásához a jelzett utvonamon mint számbanban megjelenni és ez alkalomra a hazáit, emlékeit, ablakait zászlókkal, szönyegekkel, lombokkal és virágokkal díszítse, a kiváltság estején pedig kiváltsági szíveskedjen.

Budapestén, 1897. évi szeptember 1-én.

A székes fővárosi törvényhatóság kiküldött bizottsága nevében:

Márkus József, s. k.

Kir. tanácsos, polgármester, elnök.

A rendező-bizottság főhívatást intézett a székes fővárosban levő egyesülethez és társulatokhoz, kérve, hogy a tagjaikkal minél nagyobb számban vegyenek részt a felvonásnál a sortállásnál. Bejelentendő a résztvevő tagok száma s a hely, a hol föllátni kívánnak. Ez iránt bejelentések tehető szeptember hó 9-éig Antmann Géza bizottsági jegyzőnél, a régi városháza tanácstermében.

Az utvonalon való sortállás ügyében é hó 5-én — vasárnap — délelőtt 10 órakor ülést tart a bizottság, az új-városháza közgyűlési termében, a melyre a közép- és felsőbb iskolák igazgatóit is meghívják, mert terbe van véve, hogy a nagyobb tanulóknak szintén helyt adnak a sortállásban.

A Dunagőzhajó-társaságot, valamint a Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságot és a csavargózós vállalatot fölhívta a bizottság, hogy — mivel az építéleik a Dunapart szembeütköző helyein vannak — ezeket méltó módon díszítsék és kiváltságos és a kiváltságított hajóikat jelenjenek a Dunán cirkáltsassék.

Az a legszükségtebb bizottság, a mely a végrehajtó-bizottság a díszítési munkálatok terveinek elkészítésével bízt meg, tegnap este Heuffel Adolf középítési igazgató elnöklettel ülést tartott. Az ülésen részt vettek Antmann Géza, a forgató-bizottság előadója, Hönig Gusztáv mérnök, Kauer József mérnök, Manheimer Dezö festőművész és a székes főváros világi ügyek vállalatának képviselői. Megállapították a tegnapi ülésen a kiváltságos egyes részleteit. Az Erzsébet-szántéren a főúró-utczára néző fűt villamos izólámpákkal rajkít meg, míg a nagyobb tereken villamos kandelaberek helyeznek és ezeket művészesen fogják dekorálni. Kimondták, hogy a sablonossá vált diadankaput mellőzni fogják a mostani díszítési munkálatoknál.

— **Iskolák ostrom alatt.** Ma újra ismétlődött, bizonyára holnap s mindazonok a napokon, a meddig az iskolai beiratkozás ideje tart, ismétlődni fog az az évek óta tapasztalt jelenség, hogy a szülő- és az óra szoros értelemben óra alatt tartják az iskolákat. Reggel nyolc órakor, a beiratkozás kezdetén csapatosan állnak már a szülő- gyermekekkel az iskolák bejárata előtt, melyet az iskolázásról örökre, hogy a beiratkozni kívánókat egyenként becsozássák az igazgatószoba irodájába. Hamar kijön a hír, hogy ez s ez az osztály már betelt, hogy több növendék már nem vehető fel. A hír lassú mozgalomba hozza a kint várakozókat. Tavozni nem akar egy sem, sőt számuk egyre szaporodik. Mikor a visszatartottak száma egyre szaporodik, az elégedetlenség moraja törki. Vannak, kik zúgolódásaink erőleyes szavakban adnak kifejezést. Mindezt nem használ. Az igazgató hivalkozik a betelt létsámmal, megmondja, hogy június végén kellett volna beírni a gyermekeket, mert ez a középiskolákban mintegy három év óta állandó szabály, s azt a tanácsot adja, hogy próbáljanak más intézethez keressen felvételt, déli 12 órakor az iródt bejárja. Ez a jelenség ismétlődött ma akárhány fővárosi középiskolában. Az érdekeltek szülői némi megnyugvásra írják meg, hogy ugy a közégi, valamint az állami iskolákban, a mint tapasztalják, hogy a kinekkel tanuló száma megnövekedett, utólagosan párhuzamos osztályokat állítanak fel. Sőt arra is tudnak esetet a tavalyi beiratkozás idejéből, hogy a hatóság hivatalosan tettele közé, hogy mely iskolák nem teltek meg még s így a szülők legjelnyelt ráirányozzák azokra az iskolákra, melyekbe utólag beiratkoznak gyermekeiket. Bizonyára így fog történni az idén is. Er azért czelszerűbb lesz, ha a szülők, kiknek gyermekei kinnrekednek, bevárják a párhuzamos osztályok megnyitását, illetőleg az erre vonatkozó értesítést, mint ha idejüket vesztetik a haszontalan ostrommal. — Itt említjük meg, hogy máiól kezdve a tudomány- és műveltségügyi miniszterrel a közepes iskolákban megkezdődött a beiratkozás s ezzel az intézkedéssel folyosó megnevesedések, különösen a tudománygyeletesen, a hol a beiratkozás helyiségeiben valóságos ostrom-állapot van. A tudománygyeletesen 12-éig, a kir. József-műveltségi 10-éig tartanak a rendez beiratkozás. A kir. tudománygyeletes ut rektora: dr. Horevich Mihály tegnap vette át dr. Bogár Istvánól az egyetem vezetését. Megvizsgálta az egyetem különböző pénztárát, meglátogatta a központi hivatalokat s a napról fogva ő kormányozza a tudománygyeleteset.

A budapest—bertini telefon megnyitása. A századvégi ember az igazalmak tekintetében nagyon el van kényeztetve és a nagy szenzációk is meglehetősen hidegen hagyják; de még a leglazábbtákkal közönlök is a megilletődés bizonyos nemével hatja át, hogy Budapestről elő szíval lehet beszélni Berlinrel. A telefonhoz eléggé hozzátokunk a mindennapi életben, de hogy így rengeteg távolviszony is átörpíthetjük az élő szót, az valami oly csodálatosnak számít előttünk, hogy szinte tisztelettel érzünk a kis fekete kagylók iránt, melyek ezer kilométernyi messzeségtől, országoktól át fülünkbe hozzák az idegen ég alatt elhangzott szavakat. A budapest—bertini telefontek bizonyára nagy jelentősége lesz kereskedelmi életünkben, de nem kisebb az a jelentősége is, a melylyel az emberi emlének a természetet leigázza, a távolviszonyt megsemmisítő hatalmáról tesz tanúságot. Nagy eszköze és nagy bizonyossága a haladásnak.

A ropant hosszú telefont ma reggel hét órakor adták át a közhasználatnak. Az ünnepélyes megnyitással a kereskedelemügyi miniszter Scaly Péter, a magyar posták, táviratok és távbeszélők elnökigazgatóját bizta meg, a ki e fontos aktuális német birodalmi postahivatal képviselőjeként, Schaffer államtitkárhelyettesének körülbelül a következőket mondotta a telefonba:

«A mai nappal előttünk közöttünk az ezer kilométer távolság. Közvetlen közlésbe hozott minket a tudomány vívmánya. Kedves kollega! Boldog és szerencsés vagyok, hogy a XIX. század e csodás szülöttejével megismerem én lehetek az első, a ki e távolból élő szóval tolmácsolhatja egy nemzet azon óhaját, hogy a nemzet császár és a magyar király ő főségeik és kormányuk sokáig éljenek! Ejen a két nemzet barátsága, legyen áldás és miután és annak alkotóm, legyen e csodás közlekedési eszköz mindig jól közeletve az ipar, kereskedelem és haladás érdekében. Isten veletek!»

E meleg szavakra a német-beírású élénk közönlök melettszóvala «Vivat, cresset, florant!» szavak mellett ama kivánságának adott kifejezést, hogy ezen újabb alkotás a két állam közgazdasági érdekét hiven szolgálva, legyen egyáltalán kapcsa a szolgálat terén is a barátságos és a jó egyetértés. Ezen szavak elhangzása után Szalay a berendezést átadta a nyilvános használatnak. Azután az új telefon tervezése, létesítése és üzembe helyezése körül közvetlen munkásságot kifejtett s a megnyitáskor körölte volt listával a közönlököz fordulva, a kereskedelemügyi miniszter és az államtitkár köszönetét tolmácsolva fuzodásaiért s beszédét a miniszter és államtitkár által elvégzte. A beszédet az új telefontan daczára a szakadó esőnek és az ezer kilométeres távolságnak, igen tisztán és jól lehetett hallani s az eredmény minden várakozást felülmúlt. E mű befejezésére válik a magyar posta-és táviratintézet műszaki erőinek, a Kik barátságos melege és megépítését. Kőrül. Az új telefont Kolláczary Endre királyi műszaki tanácsos, Balla Pál és Hollós József kir. főmérnökök tervezték és Deutsch Miksa királyi mérnök, toróbbá Öttinger Kornei királyi posta-és táviratintézet építette. A rendszer és kivétel módjainak megismerésére az orosz kormány is kíváncsi volt és azért egy állami mérnököt ide küldte a mű tanulmányozására, a ki még egyszer vissza fog térni. Elművészet és köszönet illeti meg végül az osztrák szak-kerészt is, a mennyiben a lehető legnagyobb körültekintéssel járult hozzá a telefonvonal osztrák területén haladó részének létesítéséhez és fenntartásához, miben dr. Neubauer Rudolfnak, az osztrák kereskedelmi miniszterium osztályfőnökének jut kiváló érdem.

— **A német császár és a porosz hóhér.** Reindl poroszországi hóhér Magdeburghan aranylakodalmat ünnepelt minap, mi a fia ugyanakkor esküvőjátékát tartotta. Ez a jubildó hóhért a német esztendő ezred házassági jubileumi éremmel tüntette ki s a következő kabinet-árrattal együtt adták át a hóhérnak az érmét:

«Potsdam, 1897. aug. 20. Ő fősége a császár és király értesít, hogy ön hitvesztárvál szept. 25-én házasságának 50 éves jubileumát ünnepli. A vilám ekkor esztendő emlékre, a melyhez ő fősége legelső szerencsés kávélatat fejezi ki, ő fősége a mekkélt házassági jubileum-éremet adja önnek a kivánsággal, hogy ön és neje, isten kegyelmes segítségével jól együtt- legyen még sok, meglehetősen éveknek örvendőhesse. Lucanus valóságos belső titkos tanácsos.»

A BÜVÖS ERŐ.

— FRANCZIA REGÉNY. — 35

Mert Ribeyran márki beszélt. Egyhéhváltta a fiatal tiszteket, a hadnagyokat, a főhadnagyokat; megszűntén Valdrét Jean kapitányt s meg egy másikat, azt, a ki jelen volt a kártyaszalon. Sertes érte volt egyik bajtársuk. Ő, az ezredes, megengedte a szerelnek, hogy megverekekedjen. De tudják meg a tiszt urak, hogy nem helyes a párbajokat alárendeljei és a polgáremberek között. Mindig fűkaron fog bűnti a hasonló engedélyekkel. A jelen esetében azonban nagyon is súlyos következményt gyannu maradtál volna tenn. Ezt a gyannu kevéssé véli elvárhatatlónak egy párbajjal, a mely végre is semmit sem bizonyít, mint inkább a saját szavával.

— És én uraim, szavamatt adom önöknek, — folytatta beszédét az ezredes — hogy az önkö bajtársak ép olyan jók franczia, mint a legfranciaibb önkö között. És a mikor azt mondom, a legfranciaibb — csakis a faj- és a vékülönbséget értem; az önkö házassága tekintetében nem kezelek különbséget. Valdrét Jean francia nevet visel, mely jogosan illeti meg s ha véletlenül önkönek még több is kellene, ne felejtsek el, hogy az én keresztnevetem, a fogadott fiam. A legcesélyesebb gyannu az ő becsületén, Ribeyran ezredes becsületét érintene.

A tisztek éljenek, körülölgött a bajtársukat, hogy kezét szorítsanak vele. Ribeyran márki meg hoozaltette a szavaihoz:

— Egy pillanattal meg, urak. Cselekedtetél is nyomatékosabba akarom tenni a most elhangzott kijelentésemet. Tudják meg, hogy a házam ezennel zárva van Maucelin François előtt. E tettemmel egyik legfranciaibb barátommal szakított, a vicomte atyjával, Maucelin gróffal. Nehezre esik. De mindig így fog történni, a mikor méltatlanul támadják tisztjeim egyikét, gyermekeim egyikét, különösen pedig azt, a kiról a jelen esetben, mint a ki kétszeresen a gyermekem.

Valdrét vállarta tette a kezét.

A fiatal ember elpírult, aztán elhalványodott, mintha a jelenlévők mindnyájan kitalálhatták volna, hogy az ezredesnek a fia. De egyidejűleg kimondhatatlan kétségbeesés s nehézség a szívére. Mert pár nap óta váratlan kiállítások nyíltak meg előtte. A kétség, melyben a márkival folytatott beszélgetés hagyta, nem egy újabb megnyílt ajtó volt szerelme számára, egy hirtelen föl-

huzott zárlip, melyen a forrongó áradat rohamosan zúdult vissza, hogy elborítsa őt? Ha Ribeyran márki nem volt az atyja, akkor semmiféle legyőzhetlen akadály nem választotta el tőbbé Odettetől. Odette!... Mihelyt Jean megszűnt határozatán, parancsolón mondatni magának: «Ő a testvérem», rögtön elmerült veének süttogásorok, emlékeztetnek felhívásokor, a szenvedélynek valamennyi örvénybe.

Meg kellett ezt magának vallania, mióta a márki talánszerű magatartása föltámasztott benne egy maga sem tudta, milyen bizonytalan, de észrönlő reményeséget.

Hogyan rezentet föl a mult éjjel is, mikor álmod nem adó ágyán fekvé, megpillantotta lelke melyében a lappangva közeledő alattomos és borzasztó gondolatot, hogy anyja árulásának egy bizonyítéka s hűségese kedvelés szemében, egy líbia bizonyítéka, mely ő neki, Jeannak, más apát adna, az öröm öltökialását ragadna ki a torkából.

Oh, előrenyújtott a kezevel megborzadva, utasította vissza a rut fölvetést. És mégis!...

Most, a tiszteket, bajtársainak jelenlétében, vállán Ribeyran ezredes kezével, föllében az apai szavakkal, érezte, hogy a búkeségnél hatalmasabb banattal telik meg és árad túl a szíve.

— Igen, a fia vagyok. Akkor sem mondatna többet, ha mindannyian ezt a gondolatot akarná támasztani s nekem magamnak is meg akarná adni a bizonyosságot. — Ha kétekednek abban, hogy a legszorosabb vértökélek fűz hozzá, akkor a közlök történetet után megmondolatlanság, sőt rosszbabb annál, kegyetlenség volna tőle az ilyen beszéd. De sohasem róvhatott föl még eddig senkiesem csak egy megmondolatlanság sőt is Ribeyran ezredesnek; hogy pedig kegyetlen legyen velem szemben, attól most már nagyon messze van. — Fájdosan, csak nagyon igaz, a fia vagyok. Hogy a titkok, a melyek még eddig megőrzötték, a titkot, a melylyel csaknem fenyegettet, közli-e velem, avagy elhallgatja, oh, az most már nagyon mindegy nekem.

Daczára zavarának, Jean helyesen következett.

... A márki, mikor a tisztjei előtt beszélt, egészen közöln volt már az órához, a melyben így akart szólani Charlotte fiához: «Apád vagyok.» Nem félt el vele előre is megsejteni. De mégis mielőtt megteszi az egészen határozott nyilatkozatot, Pauline márkinéval kívánt értekezni.

Különös zándék volt ez ennél az önmagáról annyira bizonyos embernél. Hiszen meglehető-

— **Merénylök.** Kölnische Zeitung Tegnap letartoztellen az a gyannakar elkövetni a Dawbensepek Gus Londonban és Bresszelben telek kereskedő följelmeget barjától t...

— **Lombroso.** Világhírű pszichiáter műve az ez fősóvros vendége. sunk bámulatosnak számítják. Tegnap egyenes svábhegyi kódot, hogy az ut nagy kifárasztott Elmondta, hogy T gyonoss, szedett-ve országos teblódat látogatta meg. Ázságban a megfít tanár fogadta. D ségeknek megtekintőyámán igen sokothton, mert a töltötte. Holnap m...

— **Földművelésügyi.** Földművelésügyi szemle időző közös és póttartalékos leveles és december havaz október 8-12-én 11-11. gyűlésre érred, 26-án a 14-16. h és november 1-én a 77-82-ik, 4-én ezred tartalékosok megjelennek októ 10. és 11-én a 1-3. hadtestűző hadtestűzőezred. 16-án a 8-14... —42. ezredbeli v uti és táviratvezetők, 22-én az 7. h. és 11-16. h. és 11. vonatvezető és november 1-2-én a hadtestűző Landwehr-csapatok ellenőrzési szemle szabdasságot áll szemleje október levő fejezetéről október kezdők 3. Október 8-ától 13 nyába tartozó 188 14-én a közhasználat gyalogvezető az 2, 3, 4, 16-án az 11, 12, 19-én és tartozókkal, 21-én 90, 1891-96. é. h. 24-én, 25-én a 90. előmozdítás, 29-án a 21-24. tartozókkal, 31-én a 4-ik, november 1-4-ik, november 1-4-ik tartalékos... — A kis lot ntlós működéséről jelentik: A kis lo és pedig a köve Bécs, Temesvár, 15-én Prága, Nag Brűn, 25-én Bu Steben. Ezzel be Öreg anyóké s a vesen összeszorg vagy megtakarítás állítandó osztályos — **Hagy örült.** Egy házban egy szobátársát, Pindé megát, csak a holtan látta meg... — Ne védelem kívántam, Ezért tettem nem árnyéka, mely maradt, elég v örültségek tá... — A szegény a... — Oh, de gyoniss sokat s... — Nem volt ha Jean a fiam... — Igen, ha matlansága gy... — Ezt a biznak... s. Mosimént? — Pauline fölki... — Oh, nem már érzem, hódilata megmó hódolgan, a m... — fogja a két ke... — Semmi m... toftja, hogy m... imádni. — A márki m... tekintettel néz... — Pauline rezt... meg az eml... és lélekbeli... hánször irán... ban. Milyen... tekintet látása... magának vala... cséssen talált... tette a melyen... — **A márki.** hogy a korán hívkó asszony... ugyszólván egy... tól haláluk ide... korán mindezt... parancsából r... ságnak Mohan... proféta ugyan... Aisa példája h... felesei hűs...

Történelmi nevezetességi emlék. A Quirinai híres erkélyek, a melyről egykor IX. Pius áldást osztott egész Oroszországnak, a melynek később VI. Emanuel halála után a német trónörökös kirárra vette a nápolyi hercegeket, hogy a népek megmutassa, a melyen II. Vilmos császár oly gyakran jelent meg az olasz királyi látogatás, hogy fogadja az olasz nép üdvözlését — egy római távirat szerint — nemcsak a lerombolják. Az erkély több mint száz éves, és a szigorú római hatóság nem ismer kegyelmet. Mint használatra veszedelmes épületnek, elrendelték a lerombolást.

Elégett milliók. Rómában ma éjjel után egy órákor olyan tömegek pusztultak, a melyek több millió égett áldozatot és tartanak tőle, hogy emberélet is odaveszett. A pénzügyi intézetek és lottószárogatók palotájában — mint egy táviratunk jelenti — óriási tűzvész tört ki, a melynek keletkezéséig eddig ismeretlen. Mikor a tűzoltóság megjelent, már két emelet teljesen leégett és a tőle beszakadt. A kárt, a melyt a tűzvész okozott, eddig még megközelítőleg sem lehet megállapítani, minthogy a pénzárnyékok állítólag több millióra rúgó készpénz és értékpapír volt. Azt hiszik, hogy több ember is oda égett. Az összes hatóságok képviselői a tűzvész színhelyén megjelentek. A tűz még most is pusztít. A városban óriási pánik uralkodik. A lakók hiányos öltözközésben menekültek az égő palotából.

Dühölt ember vérgöze. Egyetlen vérgöze volt végképp Szegedben. Ferenc hírhedt veresége után, a ki kilombon már tizenhét hónapot töltött börtönben duhajkodással. A felbúzó ember azzal kezdte beszélni, hogy minden ok nélkül arcul verte Dobi Jánost, Őt Jánost és Hess Sándort. Mikor e tetteit Csótányi Péter, Tűző Gábor és Dahi János legények kérdőre vonták, azzal felelt, hogy előretartott késevel keresztesurra Csótányi Péter karját, Tűző Gábor pedig homlokát szúrta. Ezután haza futott s kaszával ragadva, mindenkit levágással fenyegetett az utcán, a ki nem tért ki előle. Soós József semmi rosszat nem sovjtva, a kapuban beházelgett két lényűn, miközben egyszerre reárontott Szász és az olasz kaszával és jobb alkarpóját, valamint kalcaját is súlyosan megvágta. A vérgöze megpróbált megmenekülni, de nem tudott tovább rohanni s a sötétben találkozott Szász Istvánnal, a ki hátulról támadott meg és három helyen is megvágta. A csendőrök értesülve a vérgözeiről, nyomban kivonultak és előltek Szász Ferencet, a ki tetten bevallotta ugyan, de a vérgözeivel használt kaszákat vonakodott előadni.

Öngyilkos volégy. Melyen megható hírt hoz a táviró Ezerből. Ungvári Dersó vasúti hivatalnok ma menyasszonya lakásán, agyonlétte magát. A szomorú tetten a felett való elkeseredésben követte el, hogy zsibó vállára szűlve nem engedték meg neki, hogy katolikus vallású menyasszonyát, a ki a rajongásig szeretett, nőül vehesse. A boldogtalán fiatal ember, egy süntelen talán meg boldogtalannal menyasszonya iránt általános a részvét az egész városban.

Rövid hírek. Mezőkövesdhez. Kuliga János négy éves kis fiát agyonrúgta a jó. — Apátiban Titman János művész az annyira felbűszült ödesanyjára, a miért kieszpongságát megpírozgatta, hogy agyonlétte. — Világoson Nikifor Éva kis leánykát véletlenül leforrázták, sbelei olyan súlyosak, hogy aigiza maradt életben. — Székelypusztán Auszländer Sándor heró nevezetű forinót orv asztalgia ismeretlen okból kigyűllent és leégett. — Székelykúria szepesmezei községében Urin János bányász társát, Menosdorfer Jánost északkeletkezésben úgy ütötte fölé, hogy nyomban meghalt. — Kassán Szarka Teréz 18 esztendő leány két hetes kis gyermekét a Heroldba dobta. — Nagykövendin Jánosék Péter fiatai komuveslegény szerelmi banatában felakasztotta magát. — Kuludár Imre Andrástízes indulgancia rokonai látogatására Szerenyembe indult, de mert nem adott hírt magáról, családja kutatói kezdte és Titelen meg is találta, de csak holttestét, melyet a halászkor előtte való nap fogtak ki a Tiszából. Hogyan került oda, nem tudják.

A kömvészek sztrájkmozgalma. A ki figyelemmel kísérte a kömvészek sztrájkját, érdekes és tisztán mutatkozó képet láthatja maga előtt, a töké és a munka nagy háborújának egy kis csatáját. Nos, úgy látszik, hogy ezt a csatát a töké képviselői nyerték meg. A sztrájk első napjaiban a munkások lelkesedésükben és igazánkban véres összejutásokat is provokáltak, az építőkterek és vállalkozók pedig ijedelemmel néztek a dolgok haladását. Egy ideig várak s aztán egy nap tizen megfordultak a sztrájk-tanyán, hogy egyeztetés tudjanak kívívni a maguk részére. A sztrájk vezetői büszkén jelentették ki, hogy: sevesekkel nem tárgyalunk, vagy teljesen győzünk, vagy elbukunk. Jött a bekezdett mozgás utána, a hol mindkét fél rögögen elutasította magától a médiationt. Közben azonban egy-néhány ezer sztrájkolónak, leginkább a több napjának, elhagyott az eddigi s követelni kezdek a vezetőköt, hogy az igtér kenyert adják ki. A valasz az volt, hogy a sztrájk vezetői ma kieszuknak tudnijakról a panaszokdókat, azzal a megközlással, hogy azok veredéki akarnak. A vállalkozók és építézők pedig ezalatt várak: úgy tartják, hogy ok tovább bírják. Hiszen a tők munkások már is szalligözökön vissza az elhagyott állványokhoz s az egyik építőkter ma azt jelentette ki, hogy tegnap Bokányi Dező, a sztrájkvezető volt nála, csak egy kis engedelményt kért. Ekkor már a töké felelte vissza: «Ha akarok, mindannyian munkába állhatok, hanem tárgyalásokba nem bocsátkozunk.» És ma már ok tartó gyűlés és ok lelkessédek. A gyűlés ideje alatt pedig, ha valaki a kilvárosok apró munkásaitába bonyolult, volt láthatva a zokogó asszonyok és síppálok, vézna gyerekeket, a ki kényerűt kérnek a családától és a kik sehogysem értik meg, hogy az apa a sztrájk-biztosítást fog utasítja őket. Akárhogy is dől el az építézők és munkások csatája, ne gondolja senki, hogy a győztes örülhet s bizakodjon győzelemén. Pírbusi győzelem lesz az és hogy a munkások; egyes méltóságos kvánvságait nem teljesítették, annak meg kárát fogják vallani.

Detörés. Schiller Israel Erzsébet királynevet 2. szám alatt lakó szatós boljában az éjjel betörtök jarták. Mintegy 780 lit készpénz, egy ezüsttört láncszalag, egy nő aranyóráját és sok élelmiszert vittek el. A betörők a Hungaria-ut felől levő kerésszen mászták be a ház udvarára s a konyhajáról leléstették a zárt s igtér juttatták be a házba. Schiller nem volt otthon s mikor haza ért, a betörők már messze járhattak. A nyomozás erősen folyik.

Talált holttestet. Ma reggel a Drasche-féle leglyágy egyik kőrémekénél egy ruházattól lerve, munkásember holttestét bukkantak. Külső erőszak nyomra a halotton nincsen s úgy látszik, szívszélhűtés áldozata. Bevittek a törvényszéki orvostani intézetbe.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET. Hangverseny a Mátyásföldön. A mátyásföldi nyaraló-tulajdonosok egyesülése és hó 4-én hangversenyt rendez a Mátyásföldön, Kézremekdűnek. Gábor Marinkó, Singhoffer Vilma, V. Margó Cecília, Nagyáry Jenő, Kéry Andor, továbbá Bellows Imre királyi vezetés alatt a budai dalárda és végül Kiri Karja és Tollagi, kik a «Bakkasos és picard-leány» című énekes bolozatot adták elő.

Pálmái ilka magyar színpadon. Egy könyv-matras nem egészen megbízható információk alapján tudni véli, hogy Pálmái ilka a magyar színházzal szerződést kötött és visszatér hozzánk. Állítólag a szerződés már áll is írta. Ez ellen fölénylik ismét, hogy Pálmái egy munkatársait elől ösbudavári versenyzéserep-lesz alkalmaiól kijelentette, hogy nem térhet vissza állandóan Magyarországra.

Mennyit ér egy színház? A londoni Savoy-színház, melyhez nekünk magyaroknak annyiban van köze, hogy Pálmái ilka ennek a tökélekre tartozik, a minap gazdát cserélt. Egy részvényesiség tulajdonosa ment át, meg pedig 1,375,000 frank vélelárta. Vajon csinos kis összeg.

A nemzeti színház új szezonja a mai napon megnyílt. Mint rendszerben, ma is a «Bánk-bán»-nal nyitották meg a színházat, nem egészen a régi szereposztással. Petur bán szerepét Szacsay vette át ismét s az erőteljesség, a melylyel ábrázolta, óhajtatódva teszi, hogy mindig megtartsa ezt a szerepet, mert a Bánk szerepét kissé rászokozzák jászra. Igaz, hogy a Bánk mai ábrázolása: Pálfi még gyengébb, noha nem tagadható, hogy ma kevésbé volt modern, mint máskor s a tulajdonképeni ábrázolás hiányát nem akarta túllugdosni díkezővel takarni. Csak a nagy kiűresekben volt a régi, modern és afokkalt. A csendesebb jelenetekben azonban elfogadható alakítás nyújtott. Jászai Mari Gertrudisza sokkal ismertebb alakítás, semhogy újabb ismeretere szorulna. A nagy-szabású művésznő ma egyértelműen egész hatalmával hódított. Melindát Cs. Aszregi Irma vette át, de ezt nem mondatjuk szerencsés vállalkozásnak. A kitűnő művésznő a magas tragikai hangban nem otthonos; kiűresekben sok baj, de kevés erő volt, pedig ebben a szerepben erőteljességre is nagy szükség van. Maróti Margit az Izidora rövid szerepében poetikus hangokkal és egyszerű megjelenéssel hatott. Végül Gabányi ké megemlítenünk, a ki Tiborezt kiváló művészetel ábrázolta. (t.)

Az opera új évada. Több mint három hónapi szünet után ma ismét megszólalt a zene az operaház márvány esarnokában s a művészek újul erőben, pi-hent hanggal láttak hozzá nem feladatukhoz. A három hónapi nyugalom, a mikor még a színpad világá-ban oly elmaradhatlan intrika is elhallgatott, a mikor a művészi versengés, irigység és gyűlölség helyét nyájás kuglázás és hasonló békes mutatózások váltották fel, új kedvet öntött mindannyunkba. Az inténdánsi szobában is csend van. A tavasszal felugrott orkán elcsenült, a magasa csop hullámok elsümláltak s a béke nyugalma ütött tanyát abban a nevezetes teremben, a mely a mű-vészet és a «cronique scandaleuse» lapjain egyaránt nagy szerepet játszott. Mily megoldása lesz az inténdáns-kerdesnek, a béke fehér zászlaját tűzik-e ki az opera homlokzatára vagy pedig folyatódni fog a háború, azt mely titok fedi. Báró Nepesa Elek lemondó kérvényét még nem intézték el a helygimnáziumban, senki nem tudja, ki fogja Vilmos császárt az opera foyejá-ban fogadni, de mindennél több aggodalmat kelt az, mi lesz az opera jövő évadjánál s ki vállalja el a felelősé-géért azert, ha a jövő szezonban is a rendszertelenség, a terszerítlen kipekedés-kapodások, a fogelemet megbontó, művészi ambiciót kiűző zűrvárút új tanyát az operában. Ki vállalja el a felelőséget azert, ha a közönség végleg látat fordít az operának, ha a művészet barátait a közönszerű vagy annál is rosszabb előadók nem elégít-ki ki s még azok is cserben hagyják első műintézetün-ket, a kik a jobb jövő reményében mindéddig hősiesen kitartottak az opera mellett. Az eddigi rendszerrel egy-zersmindenkora szakítani kell, ez az opera létezésé s az operai művészetet szilárdabb alapokra kell fektetni, nehogy teljesen romba dőljön s a ronsosakat valamely heró türelmi szelleműl áthatott vállalkozásával tákolja össze-a mely a magyar művészet érkeivel volt sem tördök. Művészi szellemet pedig nem lehet egy-két alatt az operá-hoz színpadára varázsolni s mennél jobban késnek az in-téndáns-kérdés tisztázásával, annál inkább közzekutatva van a jövő szezon művészi színvonal. Báró Nepesa kijelentette, hogy semmi szín alatt nem marad meg állásában. Tole nem lehet elvárni, hogy a jövő szezon játékréndjét összejeltesse, a szemelnyet megkésztie s programot csináljon. Ezt nem is lehet, nehogy meg-kösse utódjának a kezét. Igy természetes, hogy az opera ideig-örág élőködik, a jövő évadjá prospectívája teljesen le van zárva s az előelő műintéret bizonytalanul hán-nyolódik, mint a tengerre kibocsátott hajó, a melynek nincs kormányosa. Az új szezon a «Házi ügyök»-kel nyitották meg. A nézőternek még teljesen nyírág képe volt: úrs pólások, a földszinten a szabadjegyes kö-zönség, a művészek ronsosága hedezideglen, csak itt-ott tűnt fel egy-egy rendiethelen habítú, a ki nem táno-ritott vissza a meleg s nem esalt ki a városiéletbe a kontélt. Az első tás Kaeser Margitnak, a cimzseré-p személyiségűnek megjelenésekor hangozott fel a földszint-észorsóban, míg Beck megjelenésének a karzó örült a legjobban. Áronyit vegyes érzelmekkel fogadták. A nyári szünet az ok hangjára volt a legjobb hatással. Teltebb, erősebb lett, csak modorosága maradt a régi. Ez vele születté hiba, a melyen pilénés nem segíthet. A leg-jobban örült mindenki Ábrányiné viszonzatlanságán. Dója csupa paján vídmászt és megragadó grácia, a mely minden embert lelmesel. Perwy Irén szemlé-mentális May-a és Hegedüs józai karikatúraja (Tack-leton) egészítette ki az ensembelt. A zenekar elén Ker-ner István állt. Az opera harmesterelői nem szívesen beszélnek, ez a színháznak a leggyengébb oldala, ebben a kérdésben ügylészik az igazgatóknak és a kritika soha sem fogják megérteni egymást. (f. k.)

EGYLETEK, TÁRSULATOK. Budapesti oltároegyesület és hó 4-én tartja özi áptatosságot az angol kieszponyok belvárosi templomában. Az isentisztelet Kánter belvárosi káplán vezzi.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK. Gróf és bíró. A faeseli járásbírószék 1895. évi június 19-ére egy büntetőügyben megidézte gróf Gutten-burg István, patulus földbírósköt. Az idézés reggeli 8 órára szolt: a gróf azonban délután 3 órályban jelent meg Csányi Géza bíróval, a ki ítéletet nagy elő-gallásigban tartott. Az albíró engedélyt kéjteltett, hogy még most hallgatásba lépjen, hanem majd újabb tárgya-irás határrapart tűz ki, s arra a gróft újabb meg fogja idézni.

A gróf, a ki egyébként ittas is volt, haragosan föl-fortant: «Ez nem eljárás szemben! Ezért fel fogom önt jelenteni!» s addig fenyegetőzött, a mi a bíró rákálított, hogy kitudja, ha mindjárt ö felsége ía is! Ezzel a grótot kiutasította szobájából. Gróf Guttenburg egyenesen a járásbírószék iroda-helyiségébe ment, s ott Norin Ferenc és Szatmáry László írók s Popovics Kornél díjnök előtt megie-len emlelte, hogy a bíró ezt mondogta: «Nemesak a gróft, hanem ö felséget meg ö felsége fia is kidobom!» Az albíró, a mint erőlt értesült, följelentést tett gróf Guttenburg ellen nyilvános ragalmazás miatt. Az érde-kes tárgyalás a nyolc törvényszék előtt folyt le, a mely a viadort gróf 130 forint pénzbüntetésére, esztig 12 nap elzárásra ítelte. Ez ítéletet a temesvári kir. ítélő-tábla, s ma délután a kir. kuria is helybenyújtta.

Megít pénzgyűző. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta Patacsik Károly büntetését, a ki a fültt való elkeseredésben, hogy besorozták katonának, letta magát s aztán hajba keveredett. Holtregz állapotában ugyanis Turán János pénzügytől, zsekbe-szólyt oly súlyosan megsebezte, hogy a szerencsés ember belehalt. A bizonyít eljárás után a kir. ügyész meg-bentartotta azt a vadját, hogy Patacsik teljesen beszámít-atlan állapotban követte el tetteit és szándékos ember-lés miatt kért életfört. A védő azonban szakrót orvostól fellátott szabályok és az alkoholizmus hatásának fejteljesével igyekezett kimutatni, hogy a vidott el-meje miatt való zavarodása s ez okból nem lehet neki beszámítani tetteit. Ezzel arra az esetre, ha a törvényszék nem lenne megelégedve a félbeszűt, alkalmazni a bíró 300 S-át, a mely szerint tette nem szán-dékos emberlítés, hanem csupán halál okozott súlyos tettei sértes. A törvényszék csak részben adott helyet a védő álláspontjának, a mennyiben Patacsikot a bíró 300 S-á alapján kétféle joghátra ítelte. Maga Pata-csik az ítéletben megnyugodott, de dr. Atányi József alügyész, valamint a védő feleltek.

A bíróság köréből. A budapesti büntető járás-bírószék vezetője, Gajdóczy Manó kir. táblai bíró, ma visszakereszt szabadságát és átvette hivatala vezetését Szabó Géza kir. járásbírótól, a ki távolléte alatt hely-tettesítette. — Császár Edvin albíró, a ki szintén a büntető járásbíróshoz van beosztva, ma kezdte meg újabb szabadságidejét.

A hivatalos lapból. Zinevezések. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke Kunis Bela maramaros-szigedi lakos végzett joghall-gató a temesvári kir. ítélőtábla kerületbe díjas joggya-kornakát nevezte ki és szolgálattele a temesvári kir. törvényszékhez osztta be. — az ipolyvási kir. törvényszék elnöke a korponai kir. járásbírósg területére Miklósi Pál polgári iskolai tanárt a tő nyelvre állandó hítes tolmácsát nevezte ki. — a kaposvári kir. törvényszék elnöke Varga István szigetvári járásbírósgí hiva-talszolgát a II. füzeti osztályba léptette elő.

TÁVIRATOK. Zágráb, szept. 1. Gróf Kheven-Hüllerváry horvát bán a tartománygyűlés mai ülésén kijelentette, hogy nem engedheti meg, hogy a klerus a választási akciók elzárására megengedett eszközöket használjon. A mai költségvetési bizottságban tett nyilatkozatát illeti, ok interkonfessionális viszonyok szabályozásáról és annak szükségességéről beszélt, hogy a külföldön köölt polgári házasságot Horvátországban is elismerjék. Ez 1894-ben történt. Az ellenzék mind ez ideig halogatta s most is csak azért hozta elő, mert épen belelül a tervébe. Rosszakaratú dolog azt mon-dani, mintha a kiegyezést Horvátország kárára lehetne magyarázni. A mi a polgári házasságot illeti, az ellen-zék az egyházjellemeknél kérdésközösdöthet volna, hogy mi van tervben, így azonban a népet egyszerűen felültek. A bán tiltakozik az ellen, mintha a mai rendszer elhanyagolná a nép kulturális szükségleteit. Egy pillantra Zágrábba megmutatja, hogy mily sok történt. Tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti pártot úgy tántassék fel, mintha ebben a tekintetben sem tett volna. Az ellenzék nem esábitja ugyan felkelése a né-pet, de az által, hogy teljesíthetetlen reményeket kelt benne, a kétségbeesés oly állapotba sodorja, a melynek felkeles lehet a vége. Azért lehet a népet onni kell az ilyen emberkeötöl és meg kell neádni, hogy ne engedjen a kiegyezésből, a melynek alapján úgy szépen fejlődik. Az ülést azután délután 5 óráig elhúzózták.

A nemzetközi sakkkongresszus és hó 12-én fo-berlinben megnyílt, melyre minden szímetelővő mato- s sakkbarát részvételét már bejelentete. A kongressz- s kiemelt pontját a mesterjátszma fogja képezni, melyben 26 hírneves játékos vesz részt, tőlük Albín, Scharousek, Marco, Schlechter és Zinkl.

Tokio utazása Angliába. A legújabb dispoziók- szerint első sorban is a színpadalkotó függ. Itálialja vártasátszerűen meg az angol handicapper munkája elkülönítést azert, vajon a Szent István-díjjal aratott győzeleme mily elbírálásban fog részülni!

FÓVÁROSI ÜGYEK.

A lípótvárosi előjáróság építete. A Lípót-városban új kerületi előjáróságí épületet emelnek leg-közölsébb. Ehöz az alkalomól felvetették azt a kérdést, hogy a kerületi előjáróság és a ker. rendőrkapitánysg közös épületben legyenek elhelyezve, a mint azt vmi szándékolt. E mindelement helyes és szüksé-ges intézkedés azonban most is hájtörést fog szenvedni, mert a rendőrség csak 7800 forint évté hájtörő díjra fizeti a neki szükséges helyiségeket, míg a főváros 110,000 forint kér. Az új előjáróságí épület 223,514 forintba kerül.

A tabáni plóbiána. Az Atilla-került szabályo-zás következtében le kell bontani a tabáni plóbiánát, a mely a Köröthy benyulik. A közmunkatársas a lebon-tási munkálatokat már most végre akarja hajtani és ezért árt a fővárosnak, hogy a plóbiána elhelyezéséről gondoskodjék. A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy lehetőleg a Döbrentey-utcában keressen a plóbiánának helyiségét.

Zsform a vásárosarnokok vezetésében. A fővárosi egyesülethez Hubenay József beadványt intéz-ett a vásárosarnokok kereskedelmi szabványt vezetésé-nek tárgyában. A beadvány szerint a vásárosarnokok szervezésében levő hiányokat a következő eszközökkel le-hetne megszüntetni. I. A jelenlegi technikai vezetés mel-lett kereskedelmi szakosztályt volna létesítendő, a mely a központi vásárosarnokba érkező összes árukat értékesí-tendő, illetve közvetítené. 2. A központi vásárosarnokba csak a nagyban való elárusításnak volna helye és a vásárosarnokoknak, valamint a mozgó elárusításnak csakis önálló napról-napra a központi igazgatósg állapí-tani meg. 4. Az áruk értékesítését a központi vásá-rosarnokban volna szabad elvérszükíteni. 5. A termelő- és kereskedelmi árukat a központi vásá-rosarnokban volna szabad értékesíteni. 6. Minden kerü-letben fővásárosarnokok létesítendő. 7. A kereskedelmi szokásoknak megfelelő föltekkel mellet legkisebb érté-kesíthetők az elemi szerek. — A fővárosi egylet a szü-net után való gyűlésre fogja a kérdést tárgyalni, a mely időre minden valószínűség szerint már az illetékes tiszteletök foglalkoztak a kérdéssel és a viszonyoknak megfelelő orvossálassal is gondoskodtak.

EGYLETEK, TÁRSULATOK. Budapesti oltároegyesület és hó 4-én tartja özi áptatosságot az angol kieszponyok belvárosi templomában. Az isentisztelet Kánter belvárosi káplán vezzi.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK. Gróf és bíró. A faeseli járásbírószék 1895. évi június 19-ére egy büntetőügyben megidézte gróf Gutten-burg István, patulus földbírósköt. Az idézés reggeli 8 órára szolt: a gróf azonban délután 3 órályban jelent meg Csányi Géza bíróval, a ki ítéletet nagy elő-gallásigban tartott. Az albíró engedélyt kéjteltett, hogy még most hallgatásba lépjen, hanem majd újabb tárgya-irás határrapart tűz ki, s arra a gróft újabb meg fogja idézni.

A gróf, a ki egyébként ittas is volt, haragosan föl-fortant: «Ez nem eljárás szemben! Ezért fel fogom önt jelenteni!» s addig fenyegetőzött, a mi a bíró rákálított, hogy kitudja, ha mindjárt ö felsége ía is! Ezzel a grótot kiutasította szobájából. Gróf Guttenburg egyenesen a járásbírószék iroda-helyiségébe ment, s ott Norin Ferenc és Szatmáry László írók s Popovics Kornél díjnök előtt megie-len emlelte, hogy a bíró ezt mondogta: «Nemesak a gróft, hanem ö felséget meg ö felsége fia is kidobom!» Az albíró, a mint erőlt értesült, följelentést tett gróf Guttenburg ellen nyilvános ragalmazás miatt. Az érde-kes tárgyalás a nyolc törvényszék előtt folyt le, a mely a viadort gróf 130 forint pénzbüntetésére, esztig 12 nap elzárásra ítelte. Ez ítéletet a temesvári kir. ítélő-tábla, s ma délután a kir. kuria is helybenyújtta.

Megít pénzgyűző. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta Patacsik Károly büntetését, a ki a fültt való elkeseredésben, hogy besorozták katonának, letta magát s aztán hajba keveredett. Holtregz állapotában ugyanis Turán János pénzügytől, zsekbe-szólyt oly súlyosan megsebezte, hogy a szerencsés ember belehalt. A bizonyít eljárás után a kir. ügyész meg-bentartotta azt a vadját, hogy Patacsik teljesen beszámít-atlan állapotban követte el tetteit és szándékos ember-lés miatt kért életfört. A védő azonban szakrót orvostól fellátott szabályok és az alkoholizmus hatásának fejteljesével igyekezett kimutatni, hogy a vidott el-meje miatt való zavarodása s ez okból nem lehet neki beszámítani tetteit. Ezzel arra az esetre, ha a törvényszék nem lenne megelégedve a félbeszűt, alkalmazni a bíró 300 S-át, a mely szerint tette nem szán-dékos emberlítés, hanem csupán halál okozott súlyos tettei sértes. A törvényszék csak részben adott helyet a védő álláspontjának, a mennyiben Patacsikot a bíró 300 S-á alapján kétféle joghátra ítelte. Maga Pata-csik az ítéletben megnyugodott, de dr. Atányi József alügyész, valamint a védő feleltek.

A bíróság köréből. A budapesti büntető járás-bírószék vezetője, Gajdóczy Manó kir. táblai bíró, ma visszakereszt szabadságát és átvette hivatala vezetését Szabó Géza kir. járásbírótól, a ki távolléte alatt hely-tettesítette. — Császár Edvin albíró, a ki szintén a büntető járásbíróshoz van beosztva, ma kezdte meg újabb szabadságidejét.

A hivatalos lapból. Zinevezések. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke Kunis Bela maramaros-szigedi lakos végzett joghall-gató a temesvári kir. ítélőtábla kerületbe díjas joggya-kornakát nevezte ki és szolgálattele a temesvári kir. törvényszékhez osztta be. — az ipolyvási kir. törvényszék elnöke a korponai kir. járásbírósg területére Miklósi Pál polgári iskolai tanárt a tő nyelvre állandó hítes tolmácsát nevezte ki. — a kaposvári kir. törvényszék elnöke Varga István szigetvári járásbírósgí hiva-talszolgát a II. füzeti osztályba léptette elő.

TÁVIRATOK. Zágráb, szept. 1. Gróf Kheven-Hüllerváry horvát bán a tartománygyűlés mai ülésén kijelentette, hogy nem engedheti meg, hogy a klerus a választási akciók elzárására megengedett eszközöket használjon. A mai költségvetési bizottságban tett nyilatkozatát illeti, ok interkonfessionális viszonyok szabályozásáról és annak szükségességéről beszélt, hogy a külföldön köölt polgári házasságot Horvátországban is elismerjék. Ez 1894-ben történt. Az ellenzék mind ez ideig halogatta s most is csak azért hozta elő, mert épen belelül a tervébe. Rosszakaratú dolog azt mon-dani, mintha a kiegyezést Horvátország kárára lehetne magyarázni. A mi a polgári házasságot illeti, az ellen-zék az egyházjellemeknél kérdésközösdöthet volna, hogy mi van tervben, így azonban a népet egyszerűen felültek. A bán tiltakozik az ellen, mintha a mai rendszer elhanyagolná a nép kulturális szükségleteit. Egy pillantra Zágrábba megmutatja, hogy mily sok történt. Tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti pártot úgy tántassék fel, mintha ebben a tekintetben sem tett volna. Az ellenzék nem esábitja ugyan felkelése a né-pet, de az által, hogy teljesíthetetlen reményeket kelt benne, a kétségbeesés oly állapotba sodorja, a melynek felkeles lehet a vége. Azért lehet a népet onni kell az ilyen emberkeötöl és meg kell neádni, hogy ne engedjen a kiegyezésből, a melynek alapján úgy szépen fejlődik. Az ülést azután délután 5 óráig elhúzózták.

Bécs, szept. 1. A rendőrség ma este letartóztatta az ember, a ki a bécs-karlsbadi és a bécs-krakói vonatok halokcsájában a mult hóban több lopást követ-elt el. A tolvaj minden tetét beismerte. Neve Barisics és a bosznia-hercegovinai gyalogrezd székelye.

Cles, szept. 1. Stefánia győzelemről és hó 12-én fo-berlinben megnyílt, melyre minden szímetelővő mato- s sakkbarát részvételét már bejelentete. A kongressz- s kiemelt pontját a mesterjátszma fogja képezni, melyben 26 hírneves játékos vesz részt, tőlük Albín, Scharousek, Marco, Schlechter és Zinkl.

Konstantinápoly, szept. 1. A szultán az ökméniai patriárkát kihallgatáson fogadta és az Osmanie-rend gyémántokkal ékesített nagyszalagját adományozta neki. A «Malmut» lap jelenti, hogy a szultán valamennyi, politikai véség miatt eltűntnek megkegyelmezett.

Konstantinápoly, szept. 1. A tegnapi ki-világítás alatt sem történt rendzavarás. Edhem pasának a thesszáliai hadsereg nevében a trónra-lepési jubileuma alkalmából, a szultánhoz intézett üdvözlétre azt válaszolta a szultán, hogy husz évi uralma alatt még soha sem volt olyan boldog, mint most és köszöntetle fejezte ki a hadseregnek a vitézsége által elért eredményért. A szultán távirata nagy lelkesedést keltett.

Kanea, szept. 1. (Havas.) A szultán trónra-lepének évfordulója alkalmából Desev pasa és a idegen tengernagyok szemlélt tartották a török csapatok felett. Desev pasa az európai tenger-nagyoknak, tiszteknek és konzuloknak díszbeidőtt adott. A várost fellobogózták és kivilágították. Incézidens nem fordult elő.

London, szept. 1. Mint a Standardnak a mult hó 30-áról Konstantinápolyból jelentik, rendeletet boesátított ki, a mely a legutóbbi vidékről érkezett örményeknek és más olgynoknak, a kiknek nincs családjuk, megiltja a Konstantinápolyban való tartózkodását, ha a patriárcha nem áll jött értük. Híre jár, hogy Murad beyt augusztus 26. óta nem látták.

Athén, szept. 1. (Havas.) Állítólag a leg-több hatalom megelégedését fejezte ki a gör-rök kormányának a hadiképzőtársas biztositása kérdésében tett javaslatát fölött. Csak Né-metország nyilatkozata hányzik meg.

Simla, szept. 1. (Reuter.) A beludzsisztámi Güzarbut állomást, melyet a ben-szűlött csapatok megszállva tartottak, aug. 29-ikén éjjel megtámadták. A megszállt csapatok legénységét és más egyéneket meg-öltek. A politikai ügyívő a tüzérseggel lö-vetett a haderőre, mely az állomást meg-támadta.

A német hadgyakorlatok.

Würzburg, szept. 1. Az eszázári pár reggel 1/2 órákor ideérkezett. A pályaudvaron a régens-herceg és Lajos herceg neje fogadták és szívél-yesen üdvözölték. A eszázári pár azután a gy-akorlótérre hajtottak, kísérve a közönség lelkes ovációiól.

Würzburg, szept. 1. Gyönyörű szép időben, zavartalanul ment ma vége Babelriednél a kat-onai parádé. A csapatokat Lipót bajor uralkodó herceg vezette, a ki aztán Vilmos császár mellé állott. A bajor G. csapatok közeledésekor Vilmos császár ennek elébe lovagolt, a csapatok élére állott és személyesen vezette el azokat vala-mint később I. számú bajor ulános ezredet az uralkodó herceg előtt. Augusztá Viktória csá-zárné és Lajos bajor herceg felesége kocsin néz-tek végig a díszmenet. Ezután a felségek Würz-burgba mentek vissza. A város halárlánál a városi hatóság fogadta Vilmos császárt, a ki a polgár-menter által felajánlott kelyhet szívélves szavakkal fogadta el.

Koblenz, szept. 1. Esti 7/7-kor a kastélyban a császár és a császárné a tartomány notabilitá-sainak 120 terítékü ebédet adott. A eszázártól jobbra a badeni nagyhercegnő, balra a eszázár-ától a cambridgei hercegen, szemben pedig Nasse tartományi főnök ül. Esti 7 órákor a eszázári pár sétahajózást tett a Rajnán és megtekintelte a Rajna és Moser partjának kivilágítását. Agyudör-gés közepette haladt a eszázári hajó előbb feléle a folyón a horcheimi vasúti hidig, majd a lefelé Niederwerthig. A pompás túzjáték, a hajók és parti épületek nagyszerű kivilágítása, különösen a bengáli világítás a parti dombokon esodás szép látványt nyújtottak. A tündéri látványosság leg-szebb része Ehrenbreitstein volt, a melyet előbb villamos fényvel, később bengáli tüzzel világitot-tak ki. Tíz óra tájt a eszázári pár partra szállt és vészték kíséretében kocsin a pályaudvarra ment. A városnak legkisebb zuga is fényesek ki volt világitva.

Faure otthon.

Havre, szept. 1. Faure elnök ma este öt órákor ideérkezett. Fogadtatása nagyon egyszerű, de annál szívélyesebb volt.

Páris, szept. 1. Faure elnök Dunquerquebe érkezése után tegnap a következő táviratot intézte a czárhoz: Dunquerque, aug. 31. Reggel. Miklós császár ö felségének Varsóban, a nagy hadgyakorlatoknál.

Abban a pillanatban, a mikor francia földre lépek, első gondolatom félségeid, a császárné ö felségét és az egész orosz népet illeti. A kö-zárság elnökének nyujtott pompás és szívél-yes fogadtatás egész Franciaországban a megindulás és az öröm érzelmét keltette és szívélbenk elöröhmethetlen nyomot fog hagyni. Még egyszer kérem félségeid, fogadjá köszö-ne-m és ama ohajaim kifejezését, a melyeket fél-ségeid, a császárné ö felsége és Oroszország nagysága és jóléte iránt táplálok.

Faure Felix. Miklós czár a következő távirattal felelt:

